

Talpas pohár - ún. pogány pénzes pohár

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	53.944.1
Alkotó:	Reiphaun, Hannes
Készítés ideje:	17. SZÁZAD ELEJE
Készítés helye:	Nagyszeben
Jelzés:	A fenekén beütve pajzsba foglalt R. H. (Hannes Reiphaun Id. Kőszeghy 1372)
Anyag:	ezüst
Technika:	érmével díszített; részben aranyozott; trébelt
Méretek:	magasság: 23,4 cm szájátmérő: 11,3 cm talpátmérő: 9 cm súly: 490 g

A kihajló peremű talprésztől övgyűrűvel elválasztott, erősen kihajló szájú pohár hengeres testét tizenkét különféle antik római pénzérme díszíti. Az érmék hármásával, négy szintbe rendezve helyezkednek el, s a legfelső sor kivételével nem kétoldalasan, hanem kívülről kerültek a pohártestre enyhén kiálló foglalataikba foglalva és beforrasztva. Némely érme elfordulva, vagy éppen fejjel lefelé rögzül. A foglalatok cizellált, leveles lambrequin-díszek alkotta mintasorokba, illetve középen kartusos keretdíszekbe illeszkednek. Az érmék befoglalást követő aranyozása a foglalathoz közeli cizellált mintázatra is kiterjed.

A reneszánsz idején terjedtek el az ún. *pogány pénzes* díszes edények, s készítésük a 17. században is folytatódott. Díszítésükre azonban gyakorta eredeti pénzek utánöntésével létrehozott kópiákat alkalmaztak. Tárgyunkon megállapíthatóan vert érméket találunk, melyek eredetiségét mutatja az is, hogy minden darab különbözik egymástól.

Irodalom

- Szerk.: Mikó Árpád, Verő Mária: *Mátyás király öröksége. Késő reneszánsz művészet Magyarországon (16-17. század)*. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2008. - Nr. XI.56. (Simonyi István)

